

Proa

MARK TWAIN

Les aventures d'en Huckleberry Finn

Traducció de XAVIER PÀMIES
Pròleg d'ENRIC CASASSES

MARK TWAIN

LES AVENTURES
D'EN HUCKLEBERRY FINN

Pròleg d'Enric Casasses

Traducció de Xavier Pàmies

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: novembre del 2025

Títol original: *Adventures of Huckleberry Finn*

© del pròleg: Enric Casasses, 2025

© de la traducció: Xavier Pàmies, 2025

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Institució
de les Lletres
Catalanes

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions, SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-10488-56-4

DIPÒSIT LEGAL: B. 19.927-2025

Composició: Grup62

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.

La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb la finalitat d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

CAPÍTOL 1

Si no heu llegit un llibre que es titula *Les aventures d'en Tom Sawyer* no sabreu qui soc, però tant se val. Aquest llibre el va escriure el senyor Mark Twain, que va dir pràcticament la veritat. Hi ha coses que va exagerar, però pràcticament va dir la veritat. En això no hi ha cap mal. No conec ningú que no digui alguna mentida de tant en tant, tret de la tia Polly, la viuda o potser la Mary. Sobre la tia Polly —la tia d'en Tom, vaja—, la Mary i la viuda Douglas, s'explica tot en aquell llibre, que en general és un llibre fidel a la realitat; amb alguna exageració, com he dit.

En tot cas, el llibre acaba així: en Tom i jo vam trobar els diners que els lladres havien amagat a la cova i ens vam fer rics. Ens van tocar sis mil dòlars a cada un, tot monedes d'or. Era una pila de diners que feia impressió de veure. Ara bé, el jutge Thatcher els va agafar per posar-los a interès, i ens donava un dòlar al dia per cap, que és més del que sabries gastar. La viuda Douglas em va adoptar com a fill i va decidir que em civilitzaria; però passar-se el dia tancat a casa era un malviure, vist

com era de monòtona i ordenada la vida que feia la viuda; fins que no vaig poder més i vaig tocar el dos. Vaig recuperar els meus parracs, i la bota de sucre on abans dormia, i vaig tornar a ser lliure i feliç. Però en Tom Sawyer em va venir a trobar per dir-me que pensava formar una banda de lladres, i que m'hi podia afegir si tornava a casa la viuda i feia una vida formal. I hi vaig tornar.

La viuda em va escridassar, i em va dir que era una pobra ovella esgarriada i molts altres insults, però sense malícia. Em va fer tornar a posar roba nova, que només em feia suar i sentir-me engavanyat. I ja hi vam ser una altra vegada. La viuda tocava la campaneta a l'hora de sopar, i havies d'anar-hi corrent. Quan t'entaulaves no podies començar a menjar de seguida, sinó que havies d'esperar que abaixés el cap i remugués quatre coses sobre els aliments, i això que no tenien res de dolent. L'únic de dolent que tenien era que cada un estava cuinat per separat. En una escudella podrida és diferent: els aliments es barregen, el suc ho xopa tot i el plat guanya.

Havent sopat va agafar la seva Bíblia i em va alliçonar sobre Moisès i els joncs, i jo frisava per saber tot el que li havia passat; però al cap d'una mica la viuda va comentar que feia molt que Moisès era mort, i vaig deixar de patir per ell, perquè els difunts no em fan ni fred ni calor.

Al cap de no gaire em van venir ganes de fumar i vaig demanar-n'hi permís. Però no me'n va donar. Va dir que era un mal costum i que no era sa, i que havia de mirar de deixar-ho. Hi ha gent que és així: està en contra d'una cosa tot i no saber-ne res. Es preocupava per Moi-

sès, que no era família seva i no feia servei a ningú perquè ja no era en aquest món, i en canvi es veia amb cor de criticar-me perquè feia una cosa en què trobava gust. I això que ella prenia rapè; però ella feia ben fet, és clar, perquè era una cosa que feia ella.

La seva germana, la senyoreta Watson, una fadrina vella bastant prima i amb ulleres, havia vingut feia poc a viure amb ella i em va agafar a part amb unes beceroles. M'hi va estar a sobre cosa d'una hora, fins que la viuda li va dir que afluixés. Jo no hauria aguantat gaire més. L'hora següent la vaig passar avorrit i inquiet. La senyoreta Watson em deia «No posis els peus aquí sobre, Huckleberry» o «No estiguis així arronsat, Huckleberry; seu dret»; i al cap de no gaire deia: «No badallis ni t'estiris d'aquesta manera, Huckleberry; procura tenir maneres!». Llavors em va parlar de l'infern, i li vaig dir que m'agradaria anar-hi. Ella es va posar feta una fúria, però jo no ho havia dit de mala fe. Només tenia ganes d'anar a algun lloc; només volia un canvi d'aires, fos on fos. Ella va dir que era molt lleig el que acabava de dir, i que ella no ho diria mai de la vida, i que faria bona vida per poder anar al cel. Com que no vaig saber veure cap benefici en el fet d'anar on aniria ella, vaig decidir que no m'hi esforçaria. Però això no ho vaig dir, perquè m'hauria complicat la vida per no treure'n res de bo.

Ara que havia començat a parlar del cel, es va animar i m'ho va explicar tot. Va dir que tothom que hi anava es passava el dia cantant amb una arpa per a tota l'eternitat. No em va semblar cap gran cosa, però no ho vaig comentar. Vaig demanar-li si creia que en Tom

Sawyer hi aniria, i va dir que segur que no. Me'n vaig alegrar, perquè volia que estiguéssim tots dos junts.

La senyoreta Watson va seguir burxant-me, i em van envair l'avorriment i la solitud. Al cap d'una estona van fer venir els negres, vam dir les oracions i encabat tot-hom va anar a dormir. Jo vaig pujar al meu quarto amb un cul de candela i el vaig deixar sobre la taula. Em vaig asseure en una cadira vora la finestra esforçant-me per pensar en alguna cosa alegre, però no me'n va venir cap. Em sentia tan sol que quasi tenia ganes de morir-me. El cel estava estrellat, i al bosc el fullatge feia una remor lúgubre; i vaig sentir un mussol, lluny, que deixava anar els seus esgarips per algú que s'havia mort, i un enganyapastors i un gos plorant per algú que estava a punt de morir-se; i semblava que el vent volgués xiuxiuejar-me alguna cosa, però jo no distingia què deia, i això em va fer venir esgarifances. Llavors em va arribar del mig del bosc aquella mena de so que fa un fantasma quan vol parlar d'alguna cosa que té al pensament però no aconsegueix fer-se entendre, i això el priva de descansar en pau a la tomba i l'obliga a vagar de nit planyent-se. Vaig quedar tan abatut i esporuguit que hauria donat qualsevol cosa per tenir companyia. Al cap de no gaire se'm va enfil·lar una aranya per una espatlla, i quan me la vaig espolsar es va encendre amb la candela; i va quedar reduïda a no res sense haver tingut jo temps d'impedir-ho. Ningú no m'havia d'explicar que això era un averany molt dolent i que em portaria mala sort, i vaig agafar tanta por que quasi em cauen els pantalons. Em vaig aixecar i vaig girar tres vegades sobre mi mateix fent el

senyal de la creu cada vegada, i encabat vaig lligar un floc de cabells meus amb un fil per allunyar les bruixes. Però no vaig quedar tranquil. Són coses que fas quan perds una ferradura que has trobat per no haver-la clavada a la porta, però no havia sentit dir a ningú que servís per foragitar la mala sort quan has mort una aranya.

Em vaig tornar a asseure, tremolant tot jo, i vaig treure la pipa per fumar; a la casa hi havia un silenci de cementiri, i la viuda no se n'assabentaria. El cas és que al cap de molta estona vaig sentir repicar lluny el rellotge del poble, nang, nang, nang, dotze cops; i després silenci una altra vegada, un silenci més gran que abans. Al cap de no gaire vaig sentir l'esclafit d'una branca, enmig de la foscor dels arbres, i la remor d'alguna cosa que es movia. Em vaig quedar quiet, parant l'orella. De seguida vaig sentir allà mateix un «mèu mèu» quasi imperceptible. Quina alegria vaig tenir! Vaig fer un «mèu mèu» tan fluix com vaig poder, i tot seguit vaig bufar la candela i vaig sortir de quatre grapes per la finestra cap al sostre del cobert. D'allà em vaig despenjar a terra i em vaig esmunyir entre els arbres. I efectivament, hi havia en Tom Sawyer esperant-me.

CAPÍTOL 2

Vam anar de puntetes per un corriol que passava enmig dels arbres fins a arribar al capdavall de l'hort de la viuda, ajupits perquè les branques no ens freguessin el cap. Quan passàvem per davant de la cuina em vaig entrebancar amb una arrel i vaig fer fressa. Ens vam arrupir i vam quedar quiets. A la porta de la cuina hi havia assegut un negre corpulent de la senyoreta Watson que es deia Jim; el vàiem bé perquè li venia claror de darrere. Es va aixecar i es va quedar una estona escoltant amb el coll estirat. Al final va dir:

—Qui' ha?

Va escoltar una estona més, i després va venir de puntetes cap on érem i es va parar entre l'un i l'altre; quasi hauríem pogut tocar-lo. Devíem estar no sé quant enmig d'un silenci absolut, i tots l'un a tocar de l'altre. Vaig començar a tenir picor al turmell, però no me'l vaig gratar; i llavors em va començar a picar l'orella, i després l'esquena, entre espatlla i espatlla. Em moria de ganes de gratar-me. És una cosa que m'hi he trobat moltes vegades des d'aquell dia. Si estàs amb gent fina, o ets

en un enterro, o vols dormir quan no tens son, o ets a qualsevol lloc on no convé que et gratis, segur que et ve gratera a tot arreu. Al cap d'un moment en Jim va dir:

—Qui corre per 'quí? Que em pengin si no hi sentit alguna cosa. Sats què faré? M'asseuré 'quí a escoltar fins qu' ho torni sentir.

I es va asseure a terra entre en Tom i jo. Va arrepenjar l'esquena en un arbre i va estirar les cames de tal manera que amb una quasi va tocar la meva. Em va venir picor al nas. Em picava tant que em van venir llàgrimes als ulls. Però no em vaig gratar. Llavors va començar a picar-me de dintre. I després de sota. No sabia què fer per no bellugar-me. Aquesta tortura va durar ben bé sis o set minuts, però em va semblar molt més. Vaig acabar tenint picor en onze llocs diferents. Quan ja em pensava que no podia més, vaig estrènyer fort les dents per provar d'aguantar. Just llavors en Jim es va posar a respirar fort, i al cap d'un moment es va posar a roncar; i de cop vaig tornar a sentir-me còmode.

En Tom em va fer un senyal, una mena de sorollet amb la boca, i ens en vam anar de quatre grapes amb molt de compte. Quan encara érem a prop, en Tom em va dir en veu baixa que li venia de gust lligar en Jim a l'arbre per riure una mica. Jo li vaig dir que no, perquè si es despertava armaria un escàndol i descobririen que jo no era a casa. Llavors en Tom va dir que no tenia gaires candeles, i que entraria a la cuina a agafar-ne. Jo no volia que hi anés. Li vaig dir que en Jim podia despertar-se i trobar-lo; però com que en Tom estava decidit a provar sort, ens hi vam esquitllar i vam agafar tres can-

deles, i en Tom va deixar cinc cèntims sobre la taula com a paga. Quan vam sortir jo frisava per tocar el dos, però en Tom va voler tornar tant sí com no allà on era en Jim, arrossegant-se de quatre grapes, per fer-li alguna broma. Jo em vaig quedar esperant, i l'estona se'm va fer llarga de tanta quietud i solitud.

De seguida que en Tom va haver tornat vam enfilar pel corriol, vam saltar la tanca de l'hort i al cap d'un moment vam ser al socoster del serrat de l'altra banda de la casa. En Tom em va dir que havia tret el barret a en Jim i l'hi havia deixat penjat en una branca de sobre seu, i que en Jim s'havia regirat una mica però no s'havia despertat. Més tard en Jim va dir que les bruixes l'havien embruixat i hipnotitzat, que havien anat a cavall seu per tot l'estat, i que encabat l'havien tornat a deixar sota els arbres i li havien deixat el barret penjat d'una branca perquè se sabés qui ho havia fet. I la següent vegada en Jim va dir que havien anat a cavall seu fins a Nova Orleans; i més endavant, cada vegada que en parlava deia que havia anat més enllà, fins que va acabar explicant que havien anat a cavall seu per tot el món, fins a deixar-lo mort de cansament i amb l'esquena plena de matadures per culpa de la sella. En Jim n'estava d'allò més orgullós, fins a l'extrem que quasi mirava els altres negres per sobre l'espatlla. Venien negres de milles a la rodona per sentir en Jim explicant-ho, i va acabar sent més respectat que qualsevol altre negre de la contrada. Els negres de fora es quedaven mirant-lo de dalt a baix bocabadats, com si fos un fenomen. A la nit els negres sempre parlen de bruixes a la vora de la llar de foc; però cada vegada

que un en parlava com si fos un entès en totes aquestes coses, en Jim hi intervenia per dir «Bah; què has de sapiguer tu de bruixes», i el negre quedava mut i s'havia d'anar a asseure darrere de tot. En Jim duia sempre aquella moneda de cinc cèntims penjada al coll amb un cordill, i deia que era un amulet que el diable li havia donat amb les seves pròpies mans dient-li que li serviria per curar qui volgués i conjurar les bruixes sempre que volgués pronunciant unes paraules; però no explicava mai quines paraules deia a la moneda. Els negres acudien de tota la rodalia per donar-li qualsevol cosa que tenien només per fer un cop d'ull a aquells cinc cèntims; però no els tocaven, perquè el diable hi havia posat les mans. Això va malejar molt en Jim com a criat, perquè es va tornar molt bufat d'haver vist el diable i d'haver sigut cavalcats per les bruixes.

Quan en Tom i jo vam arribar a l'extrem de la carena del serrat, mirant avall cap al poble vam veure tres o quatre llums fent pampallugues, de cases on potser hi havia gent malalta; i al cel, les estrelles centellejant-hi majestuoses; i vora el poble hi havia el riu, de ben bé una milla d'ample, tot ell silenciós i imponent. Baixant del serrat vam trobar en Jo Harper, en Ben Rogers i un parell o tres més de nois, que estaven amagats a l'adoberia vella. Llavors vam desamarrar un bot petit i vam fer un parell de milles i mitja riu avall, fins a la gran osca que feia el serrat, i vam prendre terra.

Vam anar cap a un rodal d'arbustos, i en Tom va fer jurar a tots que guardarien el secret, i tot seguit els va ensenyar un forat que hi havia a la muntanya, allà on els

arbustos estaven més atapeïts. Llavors vam encendre les espelmes i ens hi vam ficar de quatre grapes. Després d'haver fet unes dues-centes iardes, la cova es va eixamplar. En Tom anava palpant per les galeries, i al cap de no gaire es va ajupir sota una paret on no hauries dit mai que hi havia un forat. Vam seguir per una galeria estreta que ens va dur a una mena de sala molt freda que traspuava humitat, on ens vam aturar. En Tom va dir:

—Ara formarem aquesta banda de lladres i en direm la colla d'en Tom Sawyer. Tothom qui s'hi vulgui afegir haurà de fer un jurament i escriure el seu nom amb sang.

Tots hi van estar d'acord. Llavors en Tom va treure un full on havia escrit el jurament i el va llegir. Comprometia tots els membres a ser fidels a la banda i a no revelar-ne cap dels secrets; i si algú feia mal a cap membre de la banda, qualsevol dels membres que rebés l'ordre de matar aquella persona i la seva família havia d'obeir, i no podria menjar ni dormir fins que no els hagués mort i els hagués senyalat el pit amb el punyal amb una creu, que era la signatura de la banda. I ningú que no pertanyés a la banda podia fer servir aquell senyal, i si el feia servir se'l multaria; i si hi tornava, se'l mataria. I si algú que pertanyia a la banda revelava els secrets, se li tallaria el coll i després se'n cremarien les despulles i se n'escamparien les cendres, i el seu nom es ratllaria de la llista amb sang i ningú de la banda tornaria a pronunciar-lo, perquè es consideraria maleït i quedaria oblidat per sempre més.

Tots van dir que era un jurament magnífic, i van demanar a en Tom si se l'havia empescat ell. Ell va dir que en

part sí, però que la resta era tret de llibres de pirates i llibres de lladres, i que totes les bandes amb classe en tenien.

Uns quants van trobar que convindria matar les famílies dels membres de la banda que revelessin els secrets. En Tom va dir que era bona idea, i va agafar el llapis i en va prendre nota. Llavors en Ben Rogers va dir:

—Què fem amb en Huck Finn, que no té família?

—Bé té pare, no? —va dir en Tom Sawyer.

—Sí, sí que en té, però fa temps que no se'l veu enlloc. Abans sempre dormia la mona a l'adoberia amb els porcs, però fa un any o més que no corre per 'quí.

Van estar-ho discutint, i van sospesar de fer-me fora perquè deien que tots els membres de la banda havien de tenir família o algú a qui matar, perquè si no, era una injustícia per als altres. El cas és que a ningú se li acudia què podia fer; tots estaven desconcertats i indecisos. Em van venir ganes de plorar, però de cop se'm va acudir una sortida, i els vaig proposar que podien matar la senyoreta Watson. Tots van dir:

—Sí, ja servirà. Perfecte. En Huck pot ser de la banda.

Després d'això tots es van punxar el dit amb una agulla perquè els en sortís sang per signar, i jo vaig posar la meva signatura al full.

—Una cosa —va dir en Ben Rogers—. A què es dedicarà la banda?

—A robar i assassinar i res més —va dir en Tom.

—Però què robarem? Cases, bestiar...?

—Fuig! Robar bestiar i coses així no és robar; és afa-
nar —va dir en Tom Sawyer—. Nosaltres no som llad-
res de cases. Això té poca categoria. Nosaltres som

lladres de camins. Parem diligències i carruatges, anem emmascarats, i matem la gent i els hi prenem els rellotges i els diners.

—Hem de matar la gent sempre?

—Sí, i tant. Val més. Algunes autoritats pensen diferent, però en general es considera millor matar-los. Fora d'uns quants que vulguis portar aquí a la cova per tenir-los presoners fins que els hi arribi el rescat.

—Què és el rescat?

—No ho sé. Però és el que es fa. Ho he vist als llibres, o sigui que és el que hem de fer.

—Però com podem fer-ho si no sabem què és?

—Deixa't estar; ho hem de fer i avall. Ja t'ho he dit, que surt als llibres. No ho deus volguer fer diferent de com diuen els llibres i embolicar-ho tot, oi?

—Ui, això és molt fàcil de dir, Tom Sawyer. Però com coi els hi arribarà el rescat a aquesta gent si no sabem com fer que els hi arribi? Això és el que vull jo entendre. Tu què creus que és?

—Doncs no ho sé. Però podé tenir-los presoners fins que els hi arribi el rescat vol dir que els hem de tenir fins que els hi arribi la mort.

—Ah, això ja té més solta. Ara ens entenem. Hauries pogut dir-ho abans! Si els tenim presoners fins que els hi arribi el rescat de la mort, per això, ens faran la vida impossible, se'ns ho acabaran tot i voldran escapar-se tota l'estona.

—No diguis bestieses, Ben Rogers. Com vols que s'escapin, si tindran un guàrdia vigilant-los, a punt per fume'ls un tret si belluguen un dit?

—Un guàrdia? Aquesta sí que és bona. O sigui que algú s'haurà de passar tota la nit en blanc, sense clucar l'ull, per vigilar-los. Doncs em sembla una ximpleria. No podria agafar algú un garrot per rescatar-los de seguida que arribin?

—No, perquè als llibres no hi diu això. Aviam, Ben Rogers, vols fer les coses com toca o no? La qüestió és aquesta. Et penses que els qui han escrit els llibres no saben què cal fer? Et penses que tu els hi podries ensenyar re? De cap manera. No senyor; farem com hem dit i els rescatarem com toca.

—Entesos; com vulguis. Però ho trobo una cosa ridícula, igualment. Una cosa: les dones també les matem?

—Perdona, Ben Rogers, però si jo fos tan ignorant com tu me n'amagaria. Que matem també les dones? Apa; als llibres no hi surt res d'això. Les has de dur a la cova i tractar-les amb molt bones maneres; i s'acaben enamorant tant de tu que després no volen entornar-se'n a casa seva.

—Si és aixís com ha de ser, d'acord, però no em convenç. La cova quedarà de seguida tan atapeïda de dones, i d'homes esperant el rescat, que no hi haurà lloc per als lladres. Però endavant; no hi tinc res a dir.

Va resultar que el menut d'en Tommy Barnes s'havia adormit, i quan es va despertar va agafar por i es va posar a plorar, i va dir que volia tornar-se'n a casa amb la mare, i que ja no volia ser lladre.

Tots els altres se'n van riure i li van dir que era un ploramiques, i això el va fer enrabiar tant que va dir que

explicaria tots els nostres secrets. En Tom, però, li va donar cinc cèntims perquè no xerrés, i va dir que ens en tornariem cadascú a casa seva i la setmana següent robaríem algú i matariem una quanta gent.

En Ben Rogers va dir que ell no podia sortir gaire; el diumenge i prou; i que per tant li agradaria començar diumenge; però tots els altres van dir que fer-ho diumenge seria mal fet, i el diumenge va quedar descartat. Tothom va estar d'acord a trobar-se per triar un dia com abans millor, i a continuació vam elegir en Tom Sawyer primer capità de la banda, i en Jo Harper segon capità. I vam tirar cap a casa.

Vaig enfilar-me al cobert i em vaig esquitllar per la finestra quan començava a trencar el dia. Tenia el vestit nou enfangat i xop de suor, i estava rebentat.